

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Навчально-науковий Інститут мистецтв

Кафедра управління соціокультурною діяльністю, шоу-бізнесу та івент
менеджменту

ДИПЛОМНА РОБОТА

першого бакалаврського рівня

на тему: **“Тематичні виставки Івано-Франківської обласної універсальної
бібліотеки ім. І. Франка та їх суспільно-політичне значення”**

Виконала: студентка IV курсу,

МСД-41 групи

спеціальності 028 “Менеджмент
соціокультурної діяльності”

Нащочин Ю.В.

Керівник к.і.н., доц. Федорак В.В.

Рецензент к.п.н., доц. Гуменюк Г.М.

Івано-Франківськ - 2024 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
1.1. Історія створення та функціонування ОУНБ ім. І. Франка.....	5
1.2. Відділи, послуги та читачі бібліотеки.....	10
РОЗДІЛ 2. ТЕМАТИЧНА СПРЯМОВАНІСТЬ ОУНБ ІМ. І. ФРАНКА	17
2.1. Виховні заходи, робота та проекти для молоді, активних та зацікавлених відвідувачів бібліотеки	17
2.2. Виставки, тематика виставок ОУНБ ім. І. Франка	22
РОЗДІЛ 3. СУСПІЛЬНО ПОЛІТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ БІБЛІОТЕКИ ТА ЇЇ ДІЯЛЬНОСТІ	36
3.1. Інформування актуальною інформацією та її вплив на формування світогляду, обізнаності читача	36
3.2. Вплив виховних заходів, виставок на читачів та випадкових відвідувачів бібліотеки	38
ВИСНОВКИ	43
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	45

ВСТУП

Багато людей вважають, що бібліотеки виконують лише функцію збирання та зберігання друкованих та рукописних видань, а також обслуговування читачів. Проте насправді, бібліотека як культурно-освітній заклад, виконує ще кілька функцій, проводячи різноманітні заходи та тематичні виставки. У даній роботі ширше розглянуте питання роботи та значення даного закладу, у суспільно-культурному аспекті.

Актуальною темою можна вважати у зв'язку з тим, що в сучасності книжкові виставки в бібліотеках, сприяють не лише популяризації книг, чи інформуванню читачів на задані теми відповідно до тематики виставки, а й сприяють формуванню світогляду особистості, обізнаності людини у сферах політики, історії, культури, та багато інших сфер.

Об'єктом та предметом дослідження у даній роботі є бібліотека, книжкові виставки, тематичні виставки та їх вплив на читачів та випадкових відвідувачів, а також їх суспільно-політичне значення.

Мета дослідження полягає у розкритті питання впливу та суспільно-політичного значення організації тематичних виставок у бібліотеках, на прикладі Івано-Франківської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. І. Франка. Для розкриття мети та вивчення даного питання, розглянемо завдання наукової роботи:

- вивчити історію, структуру та відділи Івано-Франківської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. І. Франка, як об'єкта та прикладу на основі якого будемо проводити дослідження, впливу та значення проведення тематичних виставок;
- проаналізувати які види, типи виставок проводять, на базі Івано-Франківської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. І. Франка;
- проаналізувати роботу та діяльність бібліотеки у заданій темі дослідження;
- визначити тематику виставок які проводять у даній соціокультурній структурі;

- встановити шляхом аналізу та вивчення, вплив, значення, результат, наслідки та перспективи проведення тематичних виставок у бібліотеках;
- обґрунтувати значення проведення тематичних виставок, як інформаційних, соціокультурних, суспільно-політичних заходів;
- визначити результати та перспективи проведення виставок, у фокусі впливу на соціум;
- виявити сутність проведення тематичних виставок та інших виховних робіт у бібліотеці;
- узагальнити зібраний матеріал, результати дослідження, та описати підсумок у висновках;
- сформулювати пропозиції для планування та проведення даних заходів у бібліотеках.

Практичне значення отриманих результатів дослідження може надати нові ідеї та бачення, а також розвитку проведення тематичних виставок. Результати проведення таких заходів позитивно впливають не лише на діяльність та популяризацію бібліотеки, а й на формування свідомості, обізнаності людей.

Особливо у наш час тематичні виставки можуть вплинути позитивно, бо мають велике суспільно-політичне значення, а також потребу в інформуванні відвідувачів інформацією, яка дасть можливість розуміти, усвідомлювати, цікавитися темами, які будуть впливати на майбутнє, формувати світогляд людини.

РОЗДІЛ 1. ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСНА УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ІМ. І. ФРАНКА ТА НАПРЯМКИ ЇЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1.1. Історія створення та функціонування ОУНБ ім. І. Франка

(фото ОУНБ ім. Івана Франка)

У більшості інформаційних джерелах офіційна дата створення Івано-Франківської обласної універсальної наукової бібліотеки фіксується 8 травня 1940 року під назвою “Станіславська державна обласна бібліотека”. Існує думка, яка не підтверджена офіційним документом, що попередником ОУНБ ім. І. Франка, була перша відкрита бібліотека в Станіславові, у 1873 році. 8 травня 1940 року згідно наказу Ради народних комісарів УРСР, у невеликому приміщенні, яке складалося лише з трьох кімнат, відкрито Станіславську державну обласну бібліотеку. Перший директор державної обласної бібліотеки - Василь Михайлович Пашницький (1903-1941). У той час бібліотека уже складалася з дитячого відділу. Щоб розширити комплектування бібліотеки, директор почав збирати рідкісні видання з приватних бібліотек. В основному його цікавили світові і вітчизняні книги, твори, документи та видання. Проте згодом багато видань було вилучено, серед них були цінні документи та твори.

Пізніше бібліотека перемістилася у надане нове приміщення, на вулиці під назвою Пушкіна 1. Бібліотека почала свою роботу у неблагополучний час. Відкриття було 1940 року, а 1939 розпочалася Друга світова війна. Масштаби війни були великі. До моменту тимчасової окупації міста розташування бібліотеки, книжковий фонд становив понад 240 000 примірників книг. Коли у будівлі книгозбірні оселилися німецькі та мадярські офіцери, діяльність закладу була призупинена. Книги бібліотеки, були перенесені у сирий підвал, та з часом частина була знищена. За даними підрахунків приблизно з 240 000 примірників, було знищено приблизно 200 000.

У 1944 році, з поверненням радянської влади, бібліотека мала змогу відновити свою діяльність. Для відновлення залишків книг, провів велику роботу колектив бібліотеки. Вони підсушували та класифікували книги які вдалося зберегти. Поповнити комплектацію бібліотеки вдалося завдяки надходженням з Києва, Харківської державної наукової бібліотеки ім. Короленка, та Держфонду Москви.

Через рік після закінчення війни, з'явилася змога відкрити у 1946 році методичний кабінет, а у 1947 році міжбібліотечний абонемент. Тепер книгозбірням надавалася допомога в налагодженні роботи. Бібліотеки зосередилися на культурно-просвітницькій діяльності, працювали над освітою населення.

У 1956 році бібліотеці було присвоєно ім'я Великого Каменяря - Івана Франка. Причиною цього стало 100 - річчя від дня народження поета. На той момент книжковий фонд бібліотеки нараховував близько 175 000 примірників, книг, документів. Кількість читачів, яких обслуговувала бібліотека нараховувала близько 10 000. У зв'язку з тим, що збільшилась кількість читачів, бібліотеці додатково виділили ще кілька залів, але в іншому приміщенні, на сусідній вулиці Пушкіна 4. Там розмістили 2 відділа: література іноземними мовами та сектор патентів і стандартів.

У 1966 році бібліотеці надали новий статус. Тепер Державна обласна бібліотека імені Івана Франка набуває статус наукової. У зв'язку із набуттям нового статусу бібліотека стає установою універсального профілю і центральним обласним сховищем вітчизняних творів, друку літератури на іноземних мовах, рукописів ,

документів, а також координаційним та науково-методичним центром з планування, організації роботи для всіх бібліотек на території області. Працівники зайнялись науковим формуванням книжкового фонду. З 1965 по 1967 роки структура бібліотеки поповнюється новими відділами. Додаються відділи обслуговування працівників сільського господарства та сектор обмінно резервного фонду при відділі комплектування. З 1975 - 1980 рр. бібліотека проводить різні семінари, надає методичну та практичну допомогу. Бібліотеки починають співпрацювати та спільно проводять соціологічні дослідження. Крім цього вивчають роботу та діяльність інших бібліотек та діляться кращим досвідом між собою. У 1981 році книжковий фонд бібліотеки налічував 433,68 тис. примірників, книг, документів у друкованому варіанті. Збільшується кількість читачів та користувачів бібліотеки, у зв'язку з тим, що зростає чисельність спеціалістів різних сфер. Основна маса відвідувачів складалася з спеціалістів сфер, які розвиваються, а саме: культури та мистецтва, сільського господарства, науковців. У зв'язку з прогресом у сфері культури було створено відокремлений відділ для наукової інформації щодо культури та мистецтва.

Споруда бібліотеки була побудована в 1913 році. Час і відсутність реставрації призвели до аварійного стану споруди. Саме через це у 1981 р. праве крило будівлі сільськогосподарського технікуму на вулиці Панфіловців 17, було передано у власність бібліотеці. Проте у 1994 році, ця власність була повернута колишньому власнику - монастирю сестер Василіянок. Через політичну нестабільність в державі демократично налаштовані сили в Україні активно просували ідею української державної незалежної самостійності. Це призвело до відродження української національної культури та духовності. Поети, письменники, митці, громадські діячі просувають в цей час ідеї цінності традицій українського народу та важливість збереження історико-культурної спадщини. Займались формуванням національної свідомості українців. Швидкість росту національної свідомості народу сприяло створенню відділу краєзнавчої літератури. В результаті бібліотека стає центром краєзнавчої роботи в області.

1996 року бібліотека відновила свою діяльність, в реконструйованому будинку, який знаходився на Чорновола 22 - це приміщення використовується і в сьогодні.

Бібліотека стала однією з провідних культурно-освітницьких та інформаційних установ. Також виконувала краєзнавчу роботу, та стала науково-методичним та координаційним центром в області. Розвиватися поступово почала, діяльність, а і структура бібліотеки. За книгозбірнею фіксувалися 19 відділів та секторів, а також зростає і кількість читальних залів до 6. Документально-інформаційні ресурси постійно оновлюються, вони нараховують близько півмільйона видань. Довідково-бібліографічний апарат складається з 28 картотек та каталогів. З кожним роком читачів стає ще більше.

Бібліотека для більшого залучення людей, орієнтуючись на запити відвідувачів, розширює свою діяльність, та починає організовувати творчі зустрічі. В залежності від теми заходу планування, організація та проведення, відрізнялося від інших подій. Заходи які організовувала бібліотека:

1.	Творчі вечори з письменниками, презентація нових видань,
2.	Літературні, історичні та ін. за тематикою години, літературно-мистецькі вечори, читацькі конференції
3.	Експозиції та презентація творів різних видів мистецтва
4.	Книжкові виставки, організовує літературні, навчальні, інформаційні клуби

Також бере участь у подіях пов'язаних з відзначенням державних, народних свят, а також долучається до проведення пам'ятних подій (на такі теми часто робилися тематичні виставки), фестивалів, акцій, ювілеїв громадських діячів та митців. Робота та діяльність книгозбірні налагоджена, активна участь у соціокультурній сфері, дає змогу бібліотеці бути відомою. У 2018 році колективу ОУНБ ім. І. Франка вручили обласну премію ім. В. Полека у галузі краєзнавства.

У 2001 році, бібліотека знову розширює свою діяльність та послуги:

- 2001 року за допомогою та сприяння уряду США, відкривається інтернет-центр;
- 2004 року за допомогою та сприяння посольства США, відкривається інформаційно-ресурсний Центр “Вікно в Америку”;
- 2006 року на базі ОУНБ ім. І. Франка відкривається центр європейської інформації;
- 2010 року, в травні, при бібліотеці діє регіональний тренінговий центр для працівників та користувачів бібліотек;
- 2022 року працює програма ВПО “ВільноХаб в бібліотеці”;
- 2023 року, в квітні, в ОУНБ ім. І. Франка діє проект по працевлаштуванню - “ВільноХаб: працевлаштування”.

Також ОУНБ ім. І. Франка готує періодичні видання з інформацією для розвитку та впровадження інновацій у бібліотеках , здійснює соціологічні опитування для розуміння та оптимізації діяльності. Організовує для підвищення кваліфікації обласні семінари, лекції та тренінги, конкурси та акції. Одні із найвідоміших на франківщині:

- “Краща бібліотека року”;
- “Бібліотеки пропонують відвідати”;
- “Героїв Україна пам'ятає”;
- “Туризм реальний та віртуальний”;
- “Мандруємо Івано-Франківщиною” та ін.

ОУНБ ім. І. Франка бере участь у Всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференцій, семінарів, лекцій, тренінгів, форумів.

Бібліотека співпрацює та має добре налагоджену комунікацію з різними структурами та організаціями, а саме:

1.	Національна Спілка краєзнавців України, Національна Спілка письменників України, Спілка наукових та інженерних об'єднань України, Рада обласних організацій Товариства винахідників
2.	музеї, театри, заклади освіти, заклади вищої освіти, заклади позашкільної освіти
3.	громадські організації та ін.

1.2. Відділи, послуги та читачі бібліотеки

Івано-Франківська обласна універсальна наукова бібліотека ім. І. Франка складається з 18 відділів та секторів. Проведений аналіз, вважає доцільним запропонувати зміни у назвах секторів:

1. Відділ літератури з питань економіки та виробничого господарства
2. Відділ культури та мистецтв
3. Відділ іноземної літератури
4. Відділ краєзнавчої літератури
5. IT відділ та Е-ресурсів
6. Соціокультурний відділ
7. Відділ комплектування каталогів та глибокого наукового дослідження документів
8. Абонемент сектор
9. Сектор книгозберігання
10. Читальний зал
11. Відділ формування книжкового фонду
12. Науково-методичний відділ
13. Інформаційний відділ
14. Відділ обліку читачів
15. Відділ науково-дослідницької інформації мистецтва та культури

16. Відділ обмінно-резервного фонду бібліотеки

17. Видавничий відділ

18. Відділ МБА

Кожен із відділі та секторів має свої обов'язки та свою сферу діяльності. Про кожен структуру коротко:

- Відділ літератури з питань економіки та виробничого господарства
Забезпечує інформаційні потреби читачів літературою та документально-інформаційними примірниками даної сфери. В загальному цим відділом користуються спеціалісти напрямків економіки, підприємці та ін.

- Відділ культури та мистецтва
Задовольняє потреби та інформаційний попит читачів, яких цікавить тема мистецтва, та знання даної сфери. Також цей відділ часто організовує Книжкові виставки, літературні вечори, майстер-класи, зустрічі. презентації книг, виставки-конкурси.

- Відділ іноземної літератури

(фото з відділу іноземної літератури)

Відділ працює над поповненням, зберіганням комплектуванням книжкового фонду. Популяризує світові культурні надбання. Проводить та організовує: різні конференції, дні фахівця та дні інформації. У відділі працює клуб цікавих зустрічей, в програму якого входять літературні вечори, презентації та ін.

- Відділ краєзнавчої літератури

Формує фонд краєзнавчих документів, проводить наукові конференції, створює за допомогою інформаційних технологій мультимедійну продукцію, виготовляє пам'ятники, каталоги та ін. Вже 5 років видає каталог “Широкий світ”. Працівники ведуть електронні бази з доступними даними та інформацію на тему краєзнавства.

- ІТ відділ та Е-ресурсів

Працює та займається впровадженням інформаційних технологій, створює власний якісний інформаційний ресурс, слідкує за наповненням сайту бібліотеки. Створює тематичні віртуальні виставки, де представляє відео-презентації, інтернет-подорожі, віртуальні книжкові виставки.

- Соціокультурний відділ

Відповідає за залученість, організацію, координацію проектної діяльності в ОУНБ ім. І. Франка, організовує інформаційно-комунікативне середовище для проектної діяльності для інформування громадськості, працює над сприянням практичного застосування результатів інноваційної діяльності. та взаємодією бібліотеки з іншими структурами та організаціями.

- Відділ комплектування каталогів та глибокого наукового дослідження документів

Відповідає за систематизацію документів, ведення і редагування АБІС “Коха”, а також надає платні послуги з визначення індексів УДК на документи, проводять лекції, вебінари та консультації для працівників бібліотеки.

- Абонемент сектор

(фото з сектору абонемент)

Фонд налічує 46 тисяч примірників друкованих видань. До них відноситься література широкого спектру: історія України та світова, наука, філософія, психологія, медицина, спорт, мистецтво, перекладені твори зарубіжних письменників та ін. У відділі діють: дитячий куток “Поки батьки читають...”, проект “Естафета добра і любові”, акція “Крок до милосердя”.

- Сектор книгозберігання

Відповідає за зберігання книг, документів, всіх видань. У відділі створено фонд рідкісних і цінних видань. Серед них багато робіт історико-культурного та наукового виду, видатних письменників. Проводить соціологічні дослідження для формування фонду.

- Читальний зал

Покриває більшість запитів користувачів - професійні, дозвілєві, освітні. Налічує близько 46 тис. примірників різної тематики. Це рахується універсальний фонд. Там можна знайти книги на теми: художня література, науково-популярна література, історія, мовознавство, філософія, соціологія, психологія, та ін.

- Відділ формування книжкового фонду

(фото зроблене під час передачі книг книжковому фонду)

Займається формуванням документально-інформаційного фонду, та забезпечує його облік. Фонд ОУНБ ім. І. Франка налічує 455199 тис. примірників документів, з них 319728 тис. - книги, 134033 тис. - періодичні видання, АВД та ЕВ 1438 примірників. Створює електронний реєстраційний каталог видань, і всі надходження реєструє в АБІС. Слідкує щоб бібліотека була забезпечена примірником творів друку. Оновлює документальну базу бібліотеки.

- Науково-методичний відділ

Відділ відповідає за визначення пріоритетів бібліотечної методичної політики.

В загальному завдання відділу: аналіз та прогнозування діяльності ОУНБ ім. І. Франка, створення планів діяльності та розвитку книгозбірні, втілення то моніторинг інновацій, робота над постійним розвитком працівників та діяльності бібліотеки, робота з документами співпраць, організація різних заходів (семінари, тренінги, лекції, акції, огляди, соціологічні дослідження та ін.

- Інформаційний відділ

Виконує довідково-бібліографічне, інформаційно-бібліографічне обслуговування читачів та користувачів, працює з документами.

- Відділ обліку читачів

Реєструє читачів та дає їм читацький квиток, який дозволяє в подальшому користуватися послугами бібліотеки. Оскільки квиток дійсний рік, працівники сектору проводять щорічно перереєстрацію.

- Відділ науково-дослідницької інформації мистецтва та культури

(приклад однієї із тематичних виставок)

Працює над популяризацією теми традицій та культури - світової та української. Обробляє наукову інформацію з питань культури. Займається виданням “Культурно-мистецьке життя на Прикарпатті”, “Національна культура та мистецтво”, “Бібліотеки Івано-Франківщини на сторінках преси” “Хроніки культурного життя”, та ін.

- Відділ обмінно-резервного фонду бібліотеки

Формує резервний фонд бібліотеки, веде картотеки, працює над прийомом та білком видань, розподіляє документи.

- Видавничий відділ

Розробляє та виготовляє поліграфічні відомості діяльності бібліотеки, працює над редагуванням тексту, які друкує бібліотека, готує оригінал макетів видань, створює оголошення, макети, запрошення. Також працює з сайтом бібліотеки.

- Відділ МБА

Надає можливість користування оригіналом документу, здійснює бібліографічне опрацювання замовлень, дає можливість бібліотекам інших міст, областей отримати замовлення видань з ОУНБ ім. І. Франка. Замовленими документами можна користуватися у читацькому залі, певну кількість днів в залежності від типу документа.

Послуги бібліотеки поділяються на безкоштовні і платні.

Безкоштовні послуги:

- великий обсяг інформації та видань, книг для читання;
- консультаційна допомога у пошуку необхідного матеріалу;
- замовлення необхідних читачу матеріалів;
- пошук видань через сайт бібліотеки.

(фото з бібліотеки)

Платні послуги:

- оформлення читацького квитка;
- складання інформаційних джерел для написання робіт, документів різного типу;
- користування комп'ютером в спеціальному залі;
- ксерокопія документів;
- МБА користування;
- створення довідок.

Читачі та користувачі бібліотеки налічують приблизно 5 тисяч відвідувачів на рік. Зазвичай це люди різного віку. Оскільки бібліотека має велику кількість різних примірників, користуватися ними приходять люди з різною метою. Частіше приходять студенти для написання курсових чи дипломних роботи. А також відвідувачами є і молодь, і діти, і люди літнього віку. Часто можна зустріти в залах студентів, викладачів, науковців, фахівців різних галузей, державних службовців, підприємців та ін.

РОЗДІЛ 2. ТЕМАТИЧНА СПРЯМОВАНІСТЬ ОУНБ ІМ. І. ФРАНКА

2.1. Виховні заходи, робота та проєкти для молоді, активних та зацікавлених відвідувачів бібліотеки

Івано-франківська обласна універсальна наукова бібліотека імені Івана Франка бере активну участь у виховних проєктах для молоді. Наприклад:

1.	<u>Проєкт</u> “ <u>ВільноХаб: працевлаштування</u> ”
2.	<u>проєкт</u> підтримки дітей та молоді ВПО
3.	<u>проєкт</u> регіональний тренінговий центр Івано-Франківської ОУНБ ім. І. Франка
4.	Центр європейської інформації на базі Івано-Франківської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. І. Франка
5.	<u>проєкт</u> вікно в Америку

Варто відзначити і співпрацю з Goethe-Institut в Україні та їх проєкти:

- “Сучасні ілюстрації книжок Німеччини”
- Історія Goethe-Institut в Україні
- Подаровані книги
- Конкурс “Я створюю книгу”

Організують цікаві зустрічі на базі бібліотеки, під назвою “Назустріч улюбленому письменнику. Наприклад, зустрічі з Ольгою Деркачовою, Тарасом Прохаськом, Марією Ткачівською, Юрієм Андруховичем, Марією Вайно, Степаном Працюком, Євгеном Бараном, Галиною Петросаняк. Крім зустрічей, з письменниками, також проводять прес-конференції.

ОУНБ ім. І. Франка організовує для молоді та бажаючих осіб:

1.	Клуби за інтересами: “ <u>Лемкоclub</u> ”, Інтелект-клуб “Галицькі кмітливіці”
2.	Майстер-класи (в <u>проєкті “Лемкоclub”</u>)
3.	Мультимедійні презентації
4.	Презентації книг, монографій вечори вшанування
5.	Тематичні виставки, віртуальні виставки

Проєкт “ВільноХаб: працевлаштування” почав діяти у квітні - вересні 2023 року. ОУНБ ім. І. Франка рахується однією з 8 установ для реалізації проєкту. Суть проєкту - допомога молоді у кар’єрних можливостях, працевлаштуванні. На протязі 6 місяців бібліотека підтримувала та допомагала молоді у працевлаштуванні, вивченні та розумінні тенденції на ринку праці. Працівники книгозбірні та фахівці з працевлаштування, проводили різні заходи, зустрічі та тренінги, щоб надати всю необхідну інформацію учасникам:

- Інтерактивний захід з працевлаштування: навички для успішної кар’єри;
- Інформаційно-консультативна зустріч в рамках проєкту “ВільноХаб: працевлаштування”;
- Індивідуальні консультації в рамках проєкту “ВільноХаб: працевлаштування”;
- Інтерактивна сесія кар’єрного зростання “Твоя професія - твій вибір”;
- Тренінг з написання резюме англійською в рамках проєкту “ВільноХаб: працевлаштування”;
- Онлайн-тренінг “Техніка ефективного пошуку роботи, працевлаштування та кар’єрного зростання”;
- Тренінг з кар’єрного розвитку в рамках проєкту “ВільноХаб: працевлаштування”;
- Онлайн-тренінги з техніки пошуку роботи;

- Онлайн-захід з працевлаштування в обласній бібліотеці;
- Воркшоп в рамках проєкту “ВільноХаб: працевлаштування”;
- Лекторій з вибору професії в рамках проєкту “ВільноХаб: працевлаштування”;
- Тренінг “Професії та навички майбутнього” в рамках проєкту “ВільноХаб: працевлаштування”;
- Профорієнтаційний тренінг з вибору професії та успішної кар'єри, та інші заходи.

Також допомагали з підготовкою потрібних документів для початку шляху працевлаштування, та розвитку кар'єри. Завдяки налагодженій співпраці з центром зайнятості, книгозбірня змогла оптимізувати та зібрати ще більше даних для ефективного впливу на молодь, та кращого результату проєкту. За звітними даними було проведено 19 масових заходів, на яких відвідувачів нараховувалося близько 337, та окремо було надано 57 індивідуальних консультацій.

Проєкт підтримки дітей та молоді ВПО почав діяти у 2022 році у період квітня - вересня. У зв'язку з повномасштабним вторгненням в Україну, багато людей були змушені покинути свої домівки, більша частина яких із східних областей. Відповідно ВПО потребувало підтримки та допомоги. Волонтери надавали матеріальну допомогу, а ОУНБ ім. І. Франка сприяло духовному, психічному та інформаційному розвитку. Суть проєкту - допомогти внутрішньо переміщеним особам адаптуватися і соціалізуватися, налагодити комунікацію з місцевими жителями, а також інформування громадян ставитися толерантно до біженців. Були спеціально створені два простори - дитячий і молодіжний. Завданнями яких було створення умов для розвитку, дозвілля, спілкування в колі однодумців та однолітків. Згодом було ще створено “Клуб вивчення англійської мови”. Його організатором була ВПО Топчан Лада. Тут молодь могла вивчити лексику, граматику англійської мови, а також попрактикуватися у спілкуванні нею. паралельно діяв ще один клуб, не менш цікавий, та теж дуже затребуваний. Більша кількість внутрішньо переміщених осіб погано знала українську мову, та спілкувалась російською. Це спричиняло труднощі з адаптацією та соціалізацією.

(фото зустрічі клубу “Спілкуємося українською РАЗОМ!”)

Тому свою діяльність розпочав клуб української мови “Спілкуємося українською РАЗОМ!”. Тут люди могли навчитися вільно розмовляти державною мовою. Сприяла відкриттю цього клубу громадська організація “Центр дослідження комунікації”, та “Фонд термінових дій з прав жінок”. З ОУНБ ім. І. Франка діяльність з цими організаціями була налагоджена давно. Викладачем клубу стала вчитель української мови - Анна Ярмач. Одним із завдань проекту також було ознайомлення людей з культурою, культурними надбаннями і цінностями. Молодь, діти та дорослі проводили свій час з користю, та мали можливість швидше і простіше влитися у життя в нових умовах, з новими людьми.

Проект регіональний тренінговий центр Івано-Франківської ОУНБ ім. І. Франка більше спрямований на навчання нових кадрів бібліотечної справи, а також надає послуги вчителям за їхніми фаховими запитами. Тут проводяться різні тренінги, зустрічі та навчання та дослідження, для розвитку бібліотечної справи враховуючи різні зміни, розвиток інформаційних технологій тощо. Це є не менш важливим, адже бібліотеки крім зберігання книг, своїми заходами, проектами та виховною роботою роблять великий внесок у розвиток людей. Це питання буде розкрито у наступній частині дослідження.

Центр європейської інформації на базі Івано-Франківської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. І. Франка - масштабний проект з надання інформації про

Європейський союз. Тут збирають, обробляють та дають інформацію про ЄС, керівні посади та структуру, міжнародні організації, ситуацію в юридичних аспектах, а також економіки, права, політики, культури, соціального життя, міжнародної співпраці, наповнення даних щодо Євроінтеграції тощо. Можна знайти інформацію про навчання в інших країнах світ, програми стажування, роботу в міжнародних організаціях, та багато іншого.

Проект вікно в Америку - інформаційно ресурсний центр, відділ преси, освіти та культури Посольства Сполучених Штатів Америки в Україні. За допомогою цього проекту, та його діяльності, розвивається і діє на території України група інформаційних центрів. Складається проект з 29 центрів. Функціонує по всій Україні, в більшості областях. Бібліотеки надають можливість розташовуватися та організувати роботу уряду США на території України, з метою поширення інформації та налагодження комунікації між українцями та американцями. Івано-Франківська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Івана Франка, є однією з тих книгозбірень які сприяють функціонуванню проекту “Вікно в америку”. Вона надає приміщення (у відділі соціокультурної проектної діяльності) та персонал для адміністративної роботи. Відповідно до умов співпраці бібліотека отримує фінансову підтримку. Завдяки злагодженій роботі уряду Сполучених Штатів Америки та ОУНБ ім. І. Франка, інформаційний ресурсний центр надає якісні послуги зацікавленим користувачам. Суть проекту полягає у інформуванні та поширенні інформативних даних про доповнення та актуального оновлення бібліотечного фонду англійською, англomовною літературою та виданнями. Інформація, яку подають з допомогою цієї ініціативи містить в собі все, що стосується США. Загалом це дані про країну (США), її особливості, політичну та соціальну складову, історію, різні аспекти, та особливо важливо - американська програма обміну. Суть програми - допомога українцями, а також, в аспекті навчальної мети це організація академічного обміну студентів, для покращення соціалізації та комунікації між народами, вивчення іншої культури, та імовірно відкриття більших можливостей для молоді. Проект зосереджений не лише на допомозі, обміну чи інформуванні, він також сприяє взаємодії з молоддю, та її

зацікавленості у можливостях які надає “Вікно в Америку”. В рамках проєкту проводять зустрічі, лекції, різні інформативні та цікаві заходи. Таким чином здійснюється вплив та налагодження взаємовідносин, співпраці між народами. Також завдяки цій ініціативі в українців є доступ до бази даних інформації “eLibraryUSA”, “VoA”, “Teacher Planet”.

Співпраця з Goethe-Institut в Україні проходить у вигляді реалізації проєкту “Мова. Культура. Німеччина”. ОУНБ ім. І. Франка зберігає в собі близько 600 німецькомовних книг, видань різного виду: і літературу, і інформаційні статті про країну (Німеччину). Також було організовано дитячий куточок з іграми, конкурсами, інтерактивами, книгами та дитячими журналами. Крім того, як в попередньому проєкті, українці мають доступ до онлайн бази даних “Onleihe”. Бібліотека допомагає поширювати і ознайомлювати жителів України з німецькою літературою, проводячи презентації книг німецьких письменників.

Проєкт назустріч улюбленому письменнику - проведення зустрічей з сучасними письменниками, для того щоб ознайомити молодь з сучасною творчістю, з новими майстрами слова, розширити їх кругозір тощо. В бібліотеці вже було проведено багато таких творчих зустрічей. До участі було запрошено письменників: Ольгу Деркач, Тараса Прохаська, Марію Ткачівську, Юрія Андруховича, Марію Вайно, та інших. Під час зустрічей читач може познайомитися з письменником, поспілкуватися з ним, а також отримати книгу з автографом у подарунок.

2.2. Виставки, тематика виставок ОУНБ ім. І. Франка

Виставки ОУНБ ім. І. Франка – це своєрідні візитні картки бібліотеки, за якими оцінюють якість фонду і стиль, різноплановість і активну співпрацю з іншими закладами культури та освіти, загалом оцінюють роботу бібліотеки. Основні види виставок, які організовуються в Івано-Франківській обласній науково-універсальній бібліотеці, це книжкові виставки, мистецькі, віртуальні:

Книжкові виставки, сьогодні це настільки обов’язкова форма популяризації літератури до якоїсь певної дати чи події в суспільстві, що книжкові виставки сприймаються просто як необхідна частина бібліотечного інтер’єру. Працівники

бібліотеки по-новому організують та використовують книжкові експозиції. Це пов'язано з великою кількістю нової літератури, зайнятістю сьогоденних читачів, в деякій мірі пониженою увагою до читання, з більш утилітарним підходом деяких читачів до вибору книг. Тому тематичні полиці, яскраві, цікаві, актуальні виставкові композиції відіграють важливу роль в популяризації книги і читання.

(приклад книжкової виставки)

Книжкові виставки в ОУНБ ім. І. Франка – комфортні, доступні, актуальні, наочні, цікаві та естетично оформлені. Цінність цієї форми визначається тим, що читач може зняти книгу з виставки, погортати її, швидко переглянути ілюстрації, зміст, передмову. Таке первинне ознайомлення з книгою поглиблює і робить більш цілеспрямованим інтерес читача. Завдання і мета виставки – максимально розкрити фонди бібліотеки, привернули до них як найбільше користувачів, а також надати найбільше інформації з тієї чи іншої теми. Основні властивості бібліотечної виставки: комфортність, наочність, доступність, оперативність. Під час підготовки книжкової виставки найголовніше – визначити її цільове призначення, тобто добре продумати, з якою метою і для якої категорії користувачів. Тому колектив бібліотекарів крім традиційних книжкових виставок, які мають за мету привернути увагу читачів до конкретної теми чи проблеми та виставки до знаменних і

пам'ятних дат, які будуть інформувати про якісь події чи свята, значно збагачують палітра видів та форм книжкових виставок. Окрім традиційних, з відпрацьованою методикою, проводяться виставки нові оригінальних форм та змісту.

(фото з бібліотеки)

За останні роки в ОУНБ ім. І. Франка організовувались виставки-персоналії, - діалоги, -панорами, -вікторини, -кросворди, -ігри, -мандрівки, -роздуми, -дискусії, -колекції та інші. Успішно впроваджуються виставка-інтерв'ю, -бенефіс, -застереження, -плакат, -елегія, -бібліюшок, -реквієм, -бібліогід, -анонс. Ось конкретні теми книжкових виставок ОУНБ ім. І. Франка за останній період:

1. Виставки-портрети:

- у проєкті «Вчені Прикарпаття» ювілейна книжкова виставка-портрет до 65-ліття вченого «У тандемі науки і поезії. Василь Мойсишин»;
- книжкова виставка-портрет до 190 років від дня народження Степана Руданського (1834-1873), українського поета «Степан Руданський: лірик, сатирик, гуморист».
- книжкова виставка-літературний портрет до 460 років від д. н. В. Шекспіра «Вільям Шекспір – геній століть»;

2. Виставка-вернісаж:

«Корінням—стародавнє, серцем - молоде.». На книжковій виставці представлені книги, довідники, путівники, які розповідають читачеві про історію міста та його унікальні пам'ятки архітектури. Виставка-вернісаж знайомить користувачів з історичним минулим міста і відкриває двері в сучасне.

Виставка має такі розділи:

1. Гортаючи сторінки історії;
2. Туристичні перлини;
3. Із минулого у сьогоднішнього;
4. Літературна палітра краю. «Пізнаємо Європу разом».

«Літературний бомонд рідного Івано-Франківська».

3. Книжково-ілюстративні виставки-реквієми:

- «Зове на бій Небесна Сотня за України майбуття»;
- «Без права на забуття» (до Міжнародного дня визволення в'язнів фашистських концтаборів);
- до річниці Чорнобильської катастрофи «Чорнобиль гірким спомином стукає в наші серця»; до Дня пам'яті учасників битви під Крутами «Герої Крут – наша слава, наша історія»;
- до Міжнародного Дня пам'яті жертв Голокосту «Благословенна пам'ять про жертв Голокосту».

4. Виставка-хронограф:

Підбирається література, яка висвітлює певну тему протягом всього періоду.

Наприклад, виставка «Наша мета – Україна свята» (до Дня Незалежності України) Боротьба українського народу за незалежність тривала багато століть. Національна пам'ять українців зберігає спомини про подвиги та жертвність наших пращурів на цьому важкому, политому українською кров'ю шляху, що лише наприкінці ХХ ст. призвів до проголошення незалежності України і створення власної самостійної держави. З метою вдосконалення патріотичного та громадянського виховання молоді на традиціях і звичаях народу України.

5. Книжково-ілюстративна виставки-шана:

- «Тебе, Кобзарю, пам'ятаєм і нашу шану віддаємо» (до 210-ої річниці Тараса Шевченка);
- до 115-річчя від дня народження С. Бандери (1909-1959, лідера ОУН) «Степан Бандера: символ волі й місії України»;
- «Петро Арсенич – титан краєзнавчої праці» до 90-ліття від дня народження.

6. Виставки-поради:

- до Міжнародного дня медичної сестри «Професія – милосердя»;
- «Книги, що знають усе»;
- «Магія жіночого світу» (книги про жінок та для жінок).

7. Виставка-пересторога:

До Всесвітнього дня боротьби проти туберкульозу «Лагідний і мовчазний убивця - туберкульоз». Анотація: туберкульоз вже не одне століття поспіль є одним із грізних інфекційних захворювань, що тероризують людство. Які є ознаки та симптоми туберкульозу, як ним не захворіти та правильно лікувати – уся інформація представлена на виставці.

8. Виставка цікавих творів:

Книги – це найбільший людський скарб, нам важко навіть уявити світ, в якому немає книги. До неї ми звикли з самого дитинства, вона розкрила перед нами дивовижні таємниці життя та надала корисні поради у важку хвилину, навчила розуміти самих себе. Наприклад, «На хвилях читацьких захоплень», для користувачів бібліотеки. З метою їх ознайомлення з книжковими новинками та найпопулярнішими книжковими творами. «Корінням – стародавнє, серцем – молоде».

1. Виставки-події з інформаційним оглядом:

- До Дня українського добровольця «Українські добровольці: Історія безстрашних»;
- до Дня Соборності України «Соборність Духу, Розуму і Серця»;
- до Міжнародного дня рідної мови «Мова – генетичний код нації»;
- «Даруючи – збагачуємося» (14 лютого – Міжнародний день дарування книг. Книжкова виставка подарованих читачами книг).

Цикл ювілейних виставок «Галерея видатних особистостей»:

- «Скарбниця краєзнавчих досліджень Володимира Клапчука» до 60-ліття від дня народження;
- «Сергій Параджанов більший за легенду»;
- «Володимир Шухевич: відомий і невідомий»;
- «Володимир Івасюк – легенда української естради».

2. Виставка-експрес:

«Пізнаємо Європу разом». З метою ознайомлення молодого покоління із культурою Європи. На виставці представлені матеріали для ознайомлення із різними країнами Європи, вікторина та цікаві факти про Європу.

3. Еко-виставка:

- «Обіймемо Землю красою й любов'ю» (до Міжнародного дня Землі);
- «Рік у рік любов Господня творить свято Великодня».

«Земля - наша мати, вона всіх годує!», - говорить українське прислів'я, в ньому висвітлено ставлення українського народу не тільки до планети, а й взагалі до всього довкілля. Щиро шануючи його, навіть складаючи певні ритуали, присвячені життю довкілля, наш народ доводив свою невід'ємність від природи, залежність від неї. З метою надання інформації користувачам, щодо збереження навколишнього середовища та розумного споживання природних ресурсів у повсякденному житті.

4. Виставка однієї книги:

Популяризатор науки (2 лютого – 195 років від дня народження Альфреда Едмунда Брема (1829-1884), німецького письменника-натураліста проєкт «Мова. Культура.Німеччина» GOETHE-INSTITUT в Україні.

Отже, в оформленні і організації книжкових виставок завжди відчувається натхнення і творчість бібліотекаря, культурна подія, яка одночасно несе людям пізнання, інформацію та дає естетичне задоволення. Бібліотека прагне до максимального розкриття змісту своїх ресурсів для користувачів.

Враховуючи навчальні програми, літературні та знаменні дати, бібліотечні події, у ОУНБ ім. І. Франка змінюють відеоряд бібліотеки кожен місяць, але існують і постійно діючі виставки, наприклад, краєзнавчих матеріалів (їх видається не дуже

багато). Для того, щоб вони не перетворилися на частку інтер'єру, на своєрідні "шпалери", щоб привертати увагу користувачів, змінюється форма, елементи оформлення, розташування матеріалу. До розробки та оформлення книжкових виставок залучаються і користувачі бібліотеки. Деякі книжкові виставки мають післямову, - вони запрошують читачів до самостійного продовження вивчення теми, деякі нагадують про подальше розкриття теми у циклі книжкових виставок чи на бібліотечних заходах і т.д. Така пояснююча інформація на виставках не буває зайвою. Якщо книжкова виставка розібрана і "розвалена" - це безсумнівний успіх - теми, форми, авторського підходу.

Вважається, що виставка буде успішною, якщо є відповідь на три головні запитання: яка ідея цієї виставки, яка її цільова аудиторія і які засоби будуть використовуватися для розкриття заявленої теми. Без сумніву: книжкові виставки в ОУНБ ім І. Франка успішні.

Крім традиційних книжкових виставок у приміщенні бібліотеки ОУНБ проводить і віртуальні виставки. Ось перелік деяких з них:

1. Володимир Івасюк –легенда української естради (до 75-річчя від дня народження)
 - Життєвий та творчий шлях Володимира Івасюка
 - Творчий доробок автора у фондах бібліотеки
 - Володимир Івасюк у спогадах
 - Жива душа в його піснях
 - Український маестро Володимир Івасюк : бібліогр. показч. до 65-річчя від дня народж.
 - Меморіальний музей Володимира Івасюка
 - Вшанування пам'яті композитора
 - Фільм «Червона рута»
 - Володимир Івасюк – легенда української естради
 - Інтернет-ресурси
2. Богдан Гаврилів - історик, краєзнавець, педагог (до 80-річчя від дня народження)

- Життєвий та творчий шлях Богдана Гаврилів
 - Творчий доробок автора у фондах бібліотеки
 - Богдан Гаврилів – дослідник історичного краєзнавства Прикарпаття
 - Історично-краєзнавчі дослідження Богдана Гаврилів
 - Цікава історія Палацу Потоцьких від краєзнавця Богдана Гаврилів 2000-й рік
 - Лауреати премії імені Івана Вагилевича Івано-Франківської обласної ради Українського товариства охорони пам'яток історії та культури
 - Інтернет-ресурси
3. Експресії творчості Ольги Деркачової (до 45-річчя від дня народження письменниці)
- Життєвий та творчий шлях Ольги Деркачової
 - Творчий доробок авторки у фондах бібліотеки
 - Книги у співавторстві з іншими авторами у фондах книгозбірні
 - Літературні та наукові твори в періодичних виданнях
 - Жіноча проза: станіславський вимір
 - Ольга Деркачова: письменниця, науковиця, педагог (до 45-річчя від дня народження івано-франківської письменниці) :
 - Ольга Деркачова – лауреат літературної премії ім. В. Стефаніка 2014 року
 - Презентація монографії Ольги Деркачової про творчість Богдана Томенчука
 - Презентація книги „Літературна казка Німеччини та Австрії”
 - Поетична збірка «Серце» від Ольги Деркачової
 - Ольга Деркачова: у глибинах творчої нестримності
 - На зустріч з Ольгою Деркачовою
 - Презентація книги «Література та інклюзія»
 - Презентація книги «Літературна казка Польщі» Ольги Деркачової та Соломії Ушневич
 - Ольга Деркачова: у глибинах творчої нестримності : інформаційне біобібліографічне видання
 - Інтернет-ресурси

4. Хресна дорога Ольги Дучимінської (до 140-річчя від дня народження української письменниці, поетеси)
 - Життєвий та творчий шлях Ольги Дучимінської
 - Творчий доробок авторки у фондах бібліотеки
 - Українка, нескорена духом
 - Аудіокниги. "Трембітали трембіти", "Еті"
 - На вівтар служіння нації: спомин про Ольгу Дучимінську
 - Інтернет-ресурси
5. Михайло Головатий: «Знання минулого потрібні для майбутнього» (до 80-річчя від дня народження відомого краєзнавця)
 - Життєвий та творчий шлях Михайла Головатого
 - Хранитель історії старого міста
 - Івано-Франківська бібліотека народжувалась в Парижі
 - Статті про Івана Франка
 - Творчий доробок автора у фондах ОУНБ ім. І. Франка
 - Лауреат премії імені Івана Франка
 - Інтернет-ресурси
6. Богдан Лепкий: дорогами життя і творчості (до 150-річчя від дня народження українського письменника)
 - Життєвий та творчий шлях Богдана Лепкого
 - Творчий доробок автора у фондах бібліотеки
 - Син золотого Поділля
 - Чуєш, брате мій...
 - Грані великого таланту
 - Богдан Лепкий: провідник національного відродження України (до 150-річчя від дня народження українського письменника)
 - Богдан Лепкий. На крилах журавлиних
 - Богдан Лепкий: трудар, мислитель, поет
 - Справжній майстер слова
 - Інтернет-джерела

7. Тепло поезії Івана Гавриловича (до 70-річчя від дня народження поета)
 - Життєвий та творчий шлях Івана Гавриловича
 - Творчий доробок автора у фондах бібліотеки
 - Від публіцистики до віршів
 - Іван Гаврилович - лауреат міської премії ім. І. Франка
 - Обдарований Словом: до ювілею Івана Гавриловича
 - Статті журналіста про події в Івано-Франківській ОУНБ ім.І.Франка
 - Життєдайна ватра творчості Івана Гавриловича : до 70-річчя від дня народж. укр. поета, публіциста, заслуж. журналіста України : пам'ятка користувачу
 - Інтернет-ресурси
8. Творчі перехрестя Любомира Стринаглюка
 - Життєвий та творчий шлях Любомира Стринаглюка
 - Творчий доробок автора у фондах бібліотеки
 - Поетові важливо бути відчитаним
 - Творчі візії Любомира Стринаглюка
 - Любомир Стринаглюк – лауреат літературної премії ім. В. Стефаника 2014 року
 - «Поезія – це мова, якою послуговує Бог» : Любомирові Стринаглюку – 45 : пам'ятка користувачу
 - Співпраця Любомира Стринаглюка з ОУНБ ім І. Франка
 - Інтернет-ресурси
9. Ірина Свйонтек – хранителька вишитих скарбів Прикарпаття
 - Ірина Свйонтек – життя присвячене мистецтву (штрихи до біографії)
 - Мистецькі альбоми (неоціненна творча спадщина) Ірини Свйонтек у фондах ОУНБ ім. І. Франка
 - Статті про невтомну дослідницьку працю Ірини Свйонтек
 - Увіковічення феномену автентичної вишивки (перелік статей та фотоілюстрацій вишивок і типажів) Ірини Свйонтек
 - Ірина Свйонтек - неперевершена дослідниця карпатського вишиття (відеодайджест)

- Вишивані дивосвіти Ірини Свйонтек та Дарії Петречко
- Студія творчих постатей: "Одкровення митців"
- Інтернет-ресурси

10. Вектори історичних досліджень Івана Монолатія (до 45-річчя українського історика, етнополітолога, академіка, доктора політичних наук, професора ПУ ім. В. Стефаника)

- Життєвий та творчий шлях Івана Монолатія
- Видання творів науковця у фондах ІФОНБ ім. І. Франка
- Бібліографічні покажчики
- Навчальні посібники та дослідження
- Відомості про вченого та його діяльність
- Співпраця з ОУНБ ім. І. Франка
- Академік Іван Монолатій: історія як покликання : вебліогр. покажчик
- Іван Монолатій: краєзнавчо-науковий лекторій
- Інтернет-ресурси

11. "Василь Стефаник: сила справжнього таланту" (до 150-річчя від дня народження)

- Син Покутського краю (штрихи до біографії)
- ОУНБ ім. І. Франка до 150-ї річниці від дня народження Василя Стефаника
- Творчий доробок майстра слова
- Матеріали про життя і діяльність Василя Стефаника
- Взаємини Василя Стефаника з громадсько-культурними діячами України та Європи
- Спогади про новеліста
- Епістолярій письменника
- Дослідження творчої спадщини В. Стефаника
- Мова і стиль новел В. Стефаника
- Переклади творів автора
- Василь Стефаник і "Покутська трійця"
- Образ Василя Стефаника в мистецтві та літературі

- Вшанування пам'яті письменника на Івано-Франківщині
- Івано-Франківська обласна премія імені Василя Стефаника
- Василь Стефаник: між романтикою і трагізмом
- Інтернет-ресурси

12. Поетичне намисто Марійки Підгірянки (до 140-річчя від дня народження поетеси, освітянки)

- Життєвий та творчий шлях письменниці
- Видання творів Марійки Підгірянки у фондах ІФОУНБ ім. І. Франка
- Духовний світ Марійки Підгірянки
- Премія імені Марійки Підгірянки обласного осередку Всеукраїнського товариства "Просвіта" ім. Т. Шевченка
- Інтернет-ресурси

13. Художній простір Леся Мартовича (до 150-річчя від дня народження українського письменника-сатирика, громадського діяча)

- Життєвий та творчий шлях письменника
- Видання творів Леся Мартовича у фондах ІФОУНБ ім. І. Франка
- "Не для слави, а для людей"
- Один із подвижників "Покутської трійці"
- Літературно-меморіальний музей Леся Мартовича у с. Торговиця
- Лесь Мартович - невмирущий талант українського слова (вебліографічний покажчик)
- Глибини художнього простору Леся Мартовича (бібліографічний покажчик)
- Інтернет-ресурси

14. Жива історія правди Михайла Андрусяка (до 65-річчя від дня народження українського письменника, лауреата Шевченківської премії)

- Життєвий та творчий шлях письменника

Видання творів Михайла Андрусяка у фондах бібліотеки:

- Михайло Андрусяк: "Книжки байдужим не залишають"
- Михайло Андрусяк: "Я таки встиг щось зробити на цьому світі"
- Михайло Андрусяк: Історію можна приховати, змінити ж - ні!

- Михайло АНДРУСЯК: 70 тисяч „Братів...” розійшлося по світу
- Михайло Андрусак: літописець боротьби за волю України. Методичні поради
- Інтернет-ресурси

15. Ярема Гоян – Будівничий в царині духовності (до 80-річчя від дня народження)

- Життєвий та творчий шлях письменника
- Видання творів Яреми Гояна у фондах бібліотеки
- Ярема Гоян в ограненні часу
- Святочна презентація-академія книги Володимира Качкана про Ярему Гояна
- Запрошуємо пізнати творчість Яреми Гояна
- Лауреати Національної премії України ім. Т. Шевченка - наші краяни - 1993 р.
- Молитва з дитинства
- Інтернет-ресурси

16. Роксолана: доля, образ, символ

- Біографічні дані про Роксолану
- Видання творів у фондах бібліотеки
- Роксолана у світі
- Історична пам'ять про Роксолану
- Інтернет-ресурси.

Щомісяця ОУНБ проводить не лише книжкові виставки. Часто організовуються у приміщенні бібліотеки виставки малярського мистецтва, декоративно-ужиткового мистецтва різної тематики, де мають можливість демонструвати творчі роботи як відомі митці нашого краю, так і юні обдарування, студентська молодь, народні майстри. Так, наприклад, 03 квітня 2024 року в Івано-Франківській обласній універсальній науковій бібліотеці ім. І. Франка в рамках співпраці з Івано-Франківським державним центром естетичного виховання відкрита обласна виставка-конкурс «Великодні писанки» в рамках Всеукраїнського конкурсу з писанкарства закладів середньої та позашкільної освіти Івано-Франківської

області. Мета конкурсу - виявлення обдарованої учнівської молоді, сприяння її творчому розвитку, а також виготовлення зразків писанок з використанням традиційних матеріалів і технік в кращих традиціях українського народу. Організовано експозицію робіт заслуженого художника України Василя Боднарчука «Те, що надихає».

Виставка студентських робіт кафедри образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації Навчально-наукового Інституту мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.(керівник завідувач кафедри Петро Кузенко)

Мистецька виставка «Текстильний діалог» Олени Зотової та Дарії Зав'ялової .
Та багато інших.

РОЗДІЛ 3. СУСПІЛЬНО ПОЛІТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ БІБЛІОТЕКИ ТА ЇЇ ДІЯЛЬНОСТІ

3.1. Інформування актуальною інформацією та її вплив на формування світогляду, обізнаності читача

В сучасному світі інформаційне середовище постійно розвивається, через це доступ до актуальної інформації є дуже важливим, адже це впливає на формування світогляду та обізнаності читача, у різних сферах життєдіяльності.

Івано-Франківська обласна універсальна наукова бібліотека ім. І. Франка проводячи різні соціокультурні проекти, організовуючи книжкові та інформаційні виставки, надає відвідувачам інформацію, для збагачення їхніх знань та досвіду.

(фото з зустрічі, під час реалізації одного із проектів бібліотеки)

У сьогоднішній день вся інформація та різні дані доступні у вільному доступі 24/7, але важливо її фільтрувати та виділяти лише справді актуальну та потрібну у даний момент. Вплив актуальної інформації розглядається в кількох аспектах:

1. Допомагає збільшити знання, розуміння про навколишнє середовище та загалом про світ, з допомогою ознайомлення з статтями, періодичними виданнями, книгами, дослідженнями та іншими джерелами з яких можна почерпнути інформацію. Тим самим дозволяє людині розширити кругозір та

брати активну участь в соціальному житті, розуміти краще контекст різних ситуацій та подій, сформуванати власну думку.

2. Формує світогляд, через збільшення потоку інформації яку поглинає людина в процесі роздумів, зіставлення фактів та аналізу отриманих даних.
3. Формує активну громадянську позицію. Бібліотека часто організовує книжкові виставки з метою висвітлити інформацію про історичні події, історичних діячів, що в свою чергу впливає на усвідомлення свого місця, значення, та впливу на суспільство. Це мотивує людину поважати свої права, інтереси, боротися з несправедливістю щодо себе та інших, та організовувати комфортне життя в соціумі.
4. Проєкти “ВільноХаб: працевлаштування”, “Регіональний тренінговий центр Івано-Франківської ОУНБ ім. І. Франка” допомагають у розвитку та кар’єрному зростанні.
5. Завдяки проєктам ОУНБ “Вікно в Америку”, співпраці з “Goethe-Institut в Україні”, “Центр Європейської інформації на базі Івано-Франківської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Івана Франка”, люди мають змогу познайомитися з культурою та життям інших країн, налагодити комунікацію з іноземцями, та спробувати на основі даної інформації свої сили та навички для адаптації серед інших народів.
6. Отримавши актуальну інформацію з перевірених ресурсів, джерел люди мають можливість дізнатися про новини в світі, різні події, а також зміни та проблеми в різних сферах життєдіяльності, наприклад, в політиці, історії, культурі, охороні здоров’я, науці, освіті, та інших.
7. Формування цінностей. Завдяки вивченню інформації про різні народи, традиції, культури, способи життя в інших країнах, формує розуміння та толерантне ставлення до інших культур, тим самим формуючи систему цінностей певного індивіда.
8. Після отримання інформації людина її аналізує, робить власні висновки шукає причинно-наслідкові зв’язки, а це в свою чергу спричиняє розвиток критичного мислення.

3.2. Вплив виховних заходів, виставок на читачів та випадкових відвідувачів бібліотеки

Виховні заходи та виставки в бібліотеках впливають на відвідувачів та читачів позитивно, розвиваючи та покращуючи інтелект, обізнаність, культуру. Робота бібліотек надає можливості:

1. Створює широкі можливості для навчання та освіти, висвітлюючи різні теми, та зацікавлюючи до поглиблення у різні аспекти та напрямки науки та знань в загальному. Таким чином читачі отримують можливість розширити свій кругозір у різноманітних сферах (наприклад культурі, історії, географії, науці, політиці, мистецтві, та ін.).
2. На виховних заходах, проєктах, подіях, виставках, відвідувачі можуть познайомитися з однодумцями, що в свою чергу позитивно впливає на соціалізацію особистостей. Це також об'єднує людей, та допомагає їм адаптуватися у соціумі, розвинути взаєморозуміння між різними групами населення, чи просто різними типами особистостей. Крім того на подіях такого типу, люди мають можливість ділитися та обмінюватися знаннями і досвідом.
3. Розвиток толерантності та взаєморозуміння. Аспект який полягає у процесі соціалізації на даних заходах. Об'єднання людей в групи за інтересами та допомозі із налагодженням комунікаційних зв'язків.
4. Стимулювання збереження та поваги до культури та мистецтва, яке створюється роками та розвивається у сьогоденні.
5. Стимулювання культурного та мистецького розвитку.
6. Демонстрація культурного, історичного та мистецького надбання.
7. Спонування людей до самовираження, розвитку власних творчих здібностей.

(фото з одного із проєктів бібліотеки)

Щодо проведення виставок. Тематика виставок різної тематики, несуть за собою розкриття багатьох аспектів, суспільно-політичного характеру, морально-етичного, культурного та ін.

Проведення книжкових виставок в бібліотеках, це своєрідний виховний захід. Його суть та значення полягають у наступних аспектах:

1. Збереження та популяризація культурної спадщини у вигляді книг, періодичних видань, документів.
2. Підтримка національної свідомості, збагачення культурного життя.
3. Сприяння демократії та свободі слова.
4. Збільшення доступності культурних ресурсів.
5. Просування, читання та освіти.
6. Підтримка авторів та видавців.
7. Формування громадської свідомості.
8. Стимулювання до діалогу та дискусій, об'єднання людей та розширення комунікацій.
9. Збереження історичної пам'яті.

Книжкові виставки, які присвячені культурі та історії, відіграють важливу роль в збереженні та популяризації культурної спадщини, а також збереження історичної пам'яті.

(фото з бібліотеки)

В час повномасштабного вторгнення росії, коли є загроза втрати територій та й узагалі державності, особливо важливо приділяти багато уваги вихованню патріотично свідомих громадян, спонукати українців до саморозвитку, удосконаленню їхніх здібностей, прагненню поглибленому вивченню історії, знайомству з культурним та науковим надбанням нашого народу. На заклади культури, в тому числі і бібліотеки, покладено досить вагому і значну роль у цьому плані. Звичайно, крім налагодженого системного спілкування і взаємодії з постійними читачами, бібліотека ОУНБ ім. І Франка проводить величезну роботу і по залученню нового контингенту відвідувачів, і по удосконаленню суспільно-активних компетентностей постійних читачів і випадкових відвідувачів. Цікаві тематичні книжкові виставки і різноманітні мистецькі, просвітницькі заходи вагомо сприяють цим цілям. І, хоча інколи спливає думка, що через події російсько-української війни з почуттям патріотизму, усвідомленої національної ідентифікації у нас все добре, та враховуючи багато історичних факторів, розмаїття поглядів українців різних регіонів нашої країни, розуміємо, що це не завжди так. Історично так склалося, що Україна переживала нелегкі часи, майже протягом багатьох століть: була неодноразово поділена, розділена, розтерзана різними імперіями, а це, звичайно, наклало глибокий відбиток на ідею єдності країни, і, на наше переконання, саме це стало однією з причин сучасних трагічних подій і розколу в

суспільстві. Тому й виникає нагальна необхідність зміцнювати, скріплювати суспільство.

(приклад однієї із зустрічей в ОУНБ ім. І. Франка)

Мистецтво узагалі, література в тому числі, займає особливе місце завдяки її безпосередньому комплексному впливу на людину, тому виховний потенціал кожного заходу в ОУНБ ім. Івана Франка і кожної тематичної книжкової виставки, безперечно є джерелом формування ціннісних орієнтацій кожного відвідувача закладу. Провідну роль у цьому питанні відіграють безпосередні зустрічі читачів бібліотеки з письменниками, акторами, художниками, громадськими діячами тощо.

(фото з одного із відділів бібліотеки)

Відвідувачі бібліотеки мають змогу почути живе слово з уст письменника, поета, поставити питання, поділитись своїм емоційним сприйняттям якогось літературного твору. Спілкуючись з людьми мистецтва, гості закладу не лише поглиблюють свої знання про якусь тему чи жанр того чи іншого виду мистецтва, а й самі можуть стати безпосередніми творцями, як це буває на майстер класах, що, в свою чергу, спонукає до прагнення досконалого вивчення теми чи проблеми у мистецтві, історії, літературі. А це, звичайно, формує почуття гордості за нашу історію, самобутню культуру і знану в усьому.

ВИСНОВКИ

Бібліотеки виконують багато функцій, в тому числі обслуговування читачів, збирання, зберігання друкованих та рукописних видань. Крім того як культурно-освітній заклад проводить різноманітні заходи та тематичні виставки.

В роботі здійснено узагальнення історії, проаналізовано структуру Івано-Франківської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. І. Франка, як об'єкта дослідження, на основі якого було проведено дану наукову розвідку, здійснено аналіз потенційного (прогнозованого) впливу а особливо значення проведення тематичних виставок для функціонування бібліотеки, з метою залучення потенційних користувачів та збільшення кількості відвідувачів виставок.

Розглянуто види, типи виставок, а також культурно-освітню діяльність бібліотеки на базі ОУНБ ім. Івана Франка. Як висновок, книжкові виставки, та проекти в бібліотеці, сприяють популяризації книг, формуванню світогляду особистості, інформуванню читачів на різні теми, впливають на обізнаність людини у багатьох сферах, таких як: медицина, політика, мистецтво, історія, культура, та інші.

За проведеним аналізом тематики виставок, які проводить ОУНБ ім. Івана Франка, зроблено висновок що основна тематика виставкових заходів історія, культура та мистецтво, менший відсоток відповідає тематиці інших сфер. Проекти які організовує бібліотека, різної тематики, загалом проводяться з соціокультурною метою, здійснюючи вплив, та допомогу молоді.

Суспільно-політичне значення бібліотек є надзвичайно важливим у сучасному інформаційному суспільстві. Їхня роль у формуванні громадянського суспільства, забезпеченні доступу до інформації, розвитку освіти та культури визнається як ключова для сталого розвитку суспільства. Розглянуто роль у формуванні громадянського суспільства, де бібліотеки допомагають у розбудові громадянського активізму, підтримці демократичних цінностей та ін. Також було розглянуто їхню роль у забезпеченні доступу до інформації, де бібліотеки стають центрами знань та інформаційних ресурсів для всіх шарів суспільства. Крім того, виявлено вплив бібліотек на формування світогляду, освіченості та культурного

розвитку індивідів. Виявлено, що бібліотеки сприяють розвитку критичного мислення, підвищують рівень освіти та розширюють культурні горизонти своїх користувачів.

Отже, на основі проведеного дослідження можна зробити висновок, що бібліотеки відіграють незамінну роль у суспільному та політичному житті, сприяючи розвитку демократії, культури та освіти. Важливо продовжувати досліджувати та підтримувати розвиток бібліотечної справи як важливого елемента суспільства, що сприяє збереженню та розвитку національної культурної спадщини та демократичних цінностей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бібліотеки: центри знань та культури / під ред. Стася В. та ін. – Київ: КНУКіМ, 2018.
2. Маркова, І. П. Суспільно-політичне значення бібліотек у сучасному світі / І. П. Маркова // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Документознавство. Книгознавство. Бібліотекознавство. – 2019. – Вип. 23. – С. 125-130.
3. Літературна спадщина та соціальна пам'ять: роль бібліотек у формуванні ідентичності / за ред. І. І. Калугіної, І. В. Клімчук, О. М. Розуменко. – Київ: НБУВ, 2017.
4. Штатний, О. О. Бібліотека як соціокультурний феномен / О. О. Штатний // Бібліотеки і суспільство. – 2018. – № 1. – С. 33-41.
5. Івано-Франківська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Івана Франка
URL: <https://lib.if.ua> [дата звернення 3.05.2024]